

A Fővárosi Ítéltábla a **felperes jogi képviselője** ügyvéd (**felperes jogi képviselőjének címe**) által képviselt I.rendű felperes neve (**felperes címe**) felperesnek, az **alperes jogi képviselője** (**alperes jogi képviselőjének címe**) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen határozat hatályon kívül helyezése iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2016. április 20. napján kelt 69.P.23.117/2015/18. számú ítélete ellen az alperes részéről 19. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000- (százezer) forint + ÁFA mértékű együttes első- és másodfokú perköltséget, továbbá térítsen meg az államnak - külön felhívásra - 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes a keresetében az alperes elnöksége 13/2015. számú határozatának hatályon kívül helyezését kérte jogszabálysértő és létesítő okiratba ütköző voltára figyelemmel.

Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a határozat meghozatalára az alapszabályban és az ügyrendben meghatározott módon került sor.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében az alperes 2015. május 26. napján kelt 13/2015. számú elnökségi határozatát hatályon kívül helyezte és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 216.000 forint perköltséget.

Az ítélet indokolása értelmében az alperes elnöksége a felperest mint tagját az egyesületből kizárta mert a felperes fegyelmi vétséget követett el azzal, hogy a **Hivatal** nem nyilvános iparjogvédelmi bázisához való, általa észlelt hozzáférhetőség megszüntetésével kapcsolatban az egyesületi tagsághoz méltatlan magatartást tanúsított. Az ítéletének indokolásában egyrészt azt fejtette ki, hogy a 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 11. § (3) és (5) bekezdéseinek értelmezésével a fegyelmi

eljárás alapjául szolgáló magatartás minősítése és az alkalmazható jogkövetkezmény tekintetében az annak kifejtésének időpontjában hatályos alapszabály, ügyrend és anyagi jogszabályok irányadók; az 1959. IV. törvény (Ptk.) kifejezetten nem szabályozta a kizárásra okot adó körülményeket, az arról való határozathozatal lehetőségét az egyesületi autonómiába utalta. Kiemelte, hogy a fegyelmi eljárás elrendelését követően azonban alapszabály- és ügyrendváltás történt, az eljárást az arra irányadó új szabályok szerint létrejött egyesületi szerv folytatta le. Határozata indokolásában másrészt arra mutatott rá, hogy a 2013. évi V. törvény (új Ptk.) 3:70. § (1) bekezdése alapján a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes magatartásával a jogszabályokat, az alapszabályt vagy az egyesület határozatait súlyosan vagy ismételten megsértette-e. Erre vonatkozóan azt állapította meg, hogy a felperes magatartása nem volt ilyen magatartásnak tekinthető, ezért kizárás alapjául sem szolgálhatott. Rámutatott az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a fegyelmi határozat indokolásában felhozott, az alapszabály 14. § (2) bekezdése szerinti, a tagsághoz méltatlan magatartást tekintette az egyik kizárási oknak, mivel a felperes az egyesületnek az **Hivatal** való együttműködését hiúsította meg azzal, hogy a ténytanúsítvány felvételét és a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumnál való közérdekű bejelentést előbbre tartotta, mint az **Hivatal** közvetlen, azonnali értesítését. A tagsághoz méltatlan magatartás tekintetében kifejtette, hogy az egy olyan „gumiszabály”, amely az értelmezésnek oly tág lehetőséget biztosít, amely a fegyelmi vétséget elkövető tag és az elnökség számára sem szolgál objektív zsinórmértékül. Leszögezte, hogy a bíróság az egyesületnek az elnökség számára fenntartott értelmezést nem bírálhatta felül, azonban utalt arra, hogy nem ért egyet a méltatlan magatartásnak az elnökségi határozatban foglalt indokolásával, ugyanis az alperesi egyesület tagságához méltó magatartás zsinórmértéke nem az általános jóhiszeműségnek és tisztességnek megfelelő magatartás, hanem az olyan magatartás, amely az egyesület céljainak megvalósítását, működését elősegíti, és amelynek során a tag mind az egyesülettel, mind a vele kapcsolatba kerülő más személyekkel, hatóságokkal szemben jóhiszeműen, tisztességesen, együttműködve jár el. Tényként rögzítette azt is, hogy az alapszabály elfogadásával az alperesi egyesület tagjai kötelezettséget vállaltak arra, hogy az egyesületnek az **Hivatal** való együttműködését elősegítik, azonban a felperes által tanúsított magatartások egyikét sem találta ezen céllal ellentétesnek. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a ténytanúsítvány feltétele kizárólag a felperes tudomására jutott biztonsági rés tényének közokirattal igazolható rögzítésére szolgált, továbbá az sem utalt a felperes rosszhiszemű, vagy az alperesi egyesület céljaival ellentétes magatartására, hogy a felperes az **Hivatal** felügyeletét irányító minisztériumhoz fordult, nem pedig közvetlenül az **Hivatal** elnökéhez.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, melyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte. Azért kérte a kereset elutasítását, mert annak a magatartásnak a minősítésére, amelyre határozatában a tag kizárását alapozta, továbbá az alkalmazott jogkövetkezményre az egyesületi autonómia körében jogszerűen került sor. Ezért a kizáró határozat jogszabályt és az alperes alapszabályát, egyéb belső szabályzatát, határozatait nem sértette. Ennek következtében pedig az alperes elnöksége által meghozott határozatot a bíróság nem vizsgálhatta felül. Abban egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletével, hogy a felperes magatartása minősítése tekintetében az akkor hatályos alapszabály és ügyrend, valamint az akkor hatályos jogszabályok voltak az irányadók, és mivel a korábbi Ptk. a kizárásra okot adó körülményeket kifejezetten nem szabályozta, az arról való határozathozatal lehetősége az egyesületi autonómiába tartozott, míg a fegyelmi eljárás eljárási szabályaira vonatkozóan az időközben megváltozott, új eljárási szabályokat kellett alkalmazni. Ugyanakkor tévesnek tartotta azon ítéleti megállapítást, amely szerint, az új Ptk. hatálybalépése előtt kifejtett magatartás alapján abban az esetben hozható a tagot kizáró határozat, ha a tag magatartása az annak tanúsításakor jogszabályt, alapszabályt vagy az egyesület határozatot súlyosan, vagy ismételten megsértette. Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes az eljárási szabályokat betartotta, valamint nem utalt arra, hogy az alperes a tényállást helytelenül

állapította volna meg. Tévedett, amikor az új Ptk. 3:70. § (1) bekezdésére alapította döntését, mivel e rendelkezés nem alkalmazható. Így nem került megjelölésre olyan alkalmazható anyagi jogszabályt, amellyel a tagkizáró határozat ellentétes lenne. Hangsúlyozta továbbá, hogy bár helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a méltatlan magatartás fogalmának az alperesi elnökség általi értelmezést a bíróság nem bírálhatja felül, ennek ellenére a tagkizáró határozat értelmezését ítéletével mégis felülbírált. Rámutatott arra is, hogy az elsőfokú bíróság a tagkizáró határozat tartalmát helytelenül is értelmezte, ami abban nyilvánult meg, hogy az alperesi egyesületi tagsághoz méltó magatartás zsinórmértékeként nem az általános jóhiszeműségnek és tisztességnek megfelelő magatartást, hanem az olyan magatartást tekintette, amely az egyesület céljainak megvalósítását, működését elősegíti. Véleménye szerint teljes mértékben az egyesületi autonómia körébe tartozott az egyesületi tagsághoz méltatlan magatartás fogalmának jelentéstartalommal történő megtöltése. Megjegyezte azonban, hogy a tagkizárás tárgyát képező magatartás az elsőfokú ítélet által a méltó magatartás vonatkozásában zsinórmértékű meghatározott követelményeknek sem felelt meg, ugyanis a felperes az alperes céljainak megvalósításához fűződő érdekekkel ellentétben cselekedett. Ezért az elsőfokú ítélet a Ptk. 61. § (1) bekezdésének és az Alaptörvény VIII. Cikkének (5) bekezdésének rendelkezéseibe ütközik, és a hivatkozott jogszabályhelyek által biztosított egyesületi autonómiát sérti.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében tartalmilag az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes fellebbezésének elutasítását kérte. Álláspontja szerint helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy tevékenysége nem volt méltatlan az egyesületi tagsághoz, a méltatlan magatartásának az elnökségi határozatba foglalt indokolása megalapozatlan. Ugyanakkor vitatta, hogy a fegyelmi eljárás alapjául szolgáló magatartásának kifejtésének időpontjában irányadó alapszabályt, ügyrendet és anyagi jogszabályok irányadók, ugyanis ez az értelmezés ellentétes a Ptké. 11. § (3) bekezdésével, mivel az nem ad okot az egyesületi autonómia érvényesülésére, ha az egyesület elmulasztja a megfelelő átmeneti szabályok megalkotását. Ezért az új Ptk. 3:70. § (1) bekezdését tartotta alkalmazandónak. E szabálytól a 3:4. § (3) bekezdése alapján azért nem lehetett eltérni, mert az eltérés a jogi személy tagjai kisebbségének jogait nyilvánvalóan sérti. Hiányosnak tartotta az elsőfokú bíróság döntését annyiban, hogy nem tért ki a keresetben kifogásolt egyéb körülményekre, így arra, hogy az eljárás során hátrányosan megkülönböztetésben részesült, és hogy a szabadalmi ügyvivőkre vonatkozó szakmai-etikai szabályok teljesülését az elnökség mindenféle felhatalmazás és jogi alap nélkül vizsgálta. Tovább az alperes eljárását önmagában jogsértőnek tekintette a közérdekű bejelentők védelme miatt.

Az alperes fellebbezésében kifejtettekre reagálva előadta, hogy az alperes álláspontja szerint összetéveszti az egyesületi autonómiát az egyesületi elnökség önkényével. Kifejtette, hogy a bíróságnak nem pusztán lehetősége, hanem egyenesen kötelessége az szabályokban való fogalmakat, így a méltatlan magatartás fogalmát értelmeznie. Az együttműködési kötelezettségre való hivatkozás kapcsán előadta, hogy az együttműködés nem cél, hanem eszköz arra, hogy az egyesület a saját céljait megvalósítsa. Alaptalannak tartotta az alperes hivatkozását az önkormányzatiság elvére és az autonómia elvére utalva arra, hogy az alperes elnökségének nem is volt megfelelő törvényi és egyesületi felhatalmazása a fegyelmi döntés meghozatalára, másrészt arra, hogy az alperes elnöksége az autonómia körében sem vonatkoztathatott el a jogi környezettől, így az alperes alapszabályban rögzített céljaitól.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelemre előterjesztett előkészítő iratában kifejtette, hogy az abban előadottak az elsőfokú ítélet indokolásának megváltoztatására irányuló csatlakozó fellebbezésnek tekintendők, amellyel a felperes elkésett. Utalt rá, hogy a Ptk. 3:70. § (1) bekezdése nem kógens szabály, azaz a tag kizárásáról nem csak az egyesület közgyűlése határozhat, hanem egy másik egyesületi szerv, az elnökség is, továbbá tévedett a felperes, amikor a tag kizárását

kisebbségvédelmi jogi kérdésnek minősítette. Megjegyezte, hogy egy tag által elkövetett cselekmény minősítése nem eljárásjogi, hanem anyagi jogi kérdés. Utalt arra is, hogy a fegyelmi határozat ellen az alapszabály 14. § (6) bekezdése alapján a közgyűléshez fellebbezésnek volt helye, ennek ellenére a felperes fellebbezést nem terjesztett elő, így nem tartotta hitelesnek a garanciák érvényesülése iránti aggodalmát. Állította, hogy a fegyelmi eljárás során biztosította a felperes védekezési lehetőségét, és a felperes nem részesült hátrányos megkülönböztetésben. Vítatta, hogy a felperessel szemben a közérdekű bejelentés miatt, mintegy megtorlásképpen indított volna eljárást, miként azt is, hogy az elnöksége önkényesen döntött volna fegyelmi kérdésben. Álláspontja szerint a közérdeket az szolgálta volna kellő hatásfokkal, ha a felperes az adatbiztonsági problémáról az **Hivatal**-t is haladéktalanul értesítette volna.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bírósága rendelkezésre álló adatok alapján helyesen állapította meg a tényállást, azonban az abból levont következtetésével a másodfokú bíróság nem értett egyet.

Az ügy sajátossága volt, hogy az alapszabálynak a fegyelmi eljárás folyamatban léte alatt történt módosítása folytán mind a fegyelmi vétséget meghatározó belső norma, mind a fegyelmi eljárás szabályait rögzítő eljárási szabályok megváltoztak, ugyanakkor a kiszabható fegyelmi büntetések köre nem változott. Az eljárás az alapszabály módosítását követően a **Intézmény** hatáskörébe tartozott, amely ugyancsak az elnökség elrendelése alapján járt el, és a határozathozatal az új szabályok alapján is az elnökség hatáskörébe tartozott a **Intézmény** szótöbbséggel meghozott javaslata alapján. A felek között az eljárási szabályok betartása nem volt vitás, ezzel szemben eltérően ítélték meg azt, hogy mely anyagi jogi, illetve alapszabályi rendelkezések irányadók a felperes terhére rótt magatartás megítélésénél.

Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a felperessel szemben megindított fegyelmi (tagi vétségi) eljárás alapjául szolgáló magatartásának minősítése és az alkalmazható jogkövetkezmények tekintetében e magatartás tanúsításának idején hatályos jogszabályi, alapszabályi és ügyrendi rendelkezések voltak irányadók, míg az eljárást az erre szolgáló szabályok változása folytán az új eljárásrend szerint kellett lefolytatni.

Indokolásának későbbi részében azonban az előbbivel ellentétesen foglalt állást, amikor az új Ptk. 3:70. § (1) bekezdésében foglaltak alapján ítélte meg a kizárás feltételeit. E szabály a felperes által tanúsított magatartást követően lépett hatályba. A Ptké. 1. §-a értelmében pedig az új Ptk. a 2014. március 15-i hatálybalépést követően keletkezett tényekre, megtett jognyilatkozatokra alkalmazandó. Ennek alapján pedig téves volt az elsőfokú ítélet indokolásának azon kiindulópontja, miszerint a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes magatartása súlyos vagy ismételt szabályszegésnek volt-e tekinthető.

Mivel nem volt alkalmazandó az új Ptk. 3:70. § (1) bekezdésének az a rendelkezése, amely a kizárás lehetőségét súlyos vagy ismétlődő jog-, illetve alapszabálysértés esetére korlátozza, a bíróságnak - a kizárással kapcsolatos többlet követelményeket nem tartalmazó Ptk. rendelkezései alapján - kizárólag azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes a kizárásáról rendelkező határozatban írt egyesületi tagsághoz méltatlan magatartást tanúsított-e. Az eljárás alapját képező magatartás, valamint a kiszabott büntetés megítélésénél figyelemmel kellett még lenni az alperes alapszabályára. Az alapszabály a 14. §-ban definiálta a fegyelmi vétség fogalmát, és határozta meg a kiszabható fegyelmi büntetéseket.

A korábban hatályos alapszabály 14. § (2) bekezdése értelmében fegyelmi vétséget követel az egyesületnek az a tagja, aki az egyesületi tagsághoz méltatlan magatartást tanúsít. A felek között

nem is volt vitás a perbeli határozat alapjául szolgáló tényállás, így a felperes által tanúsított magatartás. Az Ítéletábra abban a kérdésben, hogy e magatartás miként ítéendő meg, az elsőfokú bíróságtól eltérő álláspontra helyezkedett. Azt ugyanis, hogy az alperesi egyesület miként ítéli meg, hogy a céljai között szereplő együttműködést a **Hivatal** milyen mértékben hiúsította meg a felperesnek a biztonsági rés észlelését követő, a bejelentéssel késlekedő magatartása, a bíróság nem bírálhatja felül. Azt, hogy a tagtól elvárható magatartás miként ítéendő meg, az egyesületet megillető önkormányzatiság és autonómia alapján az egyesület eljáró szerve maga volt jogosult meghatározni. A bíróság a fegyelmi határozat felülvizsgálata során kizárólag azt vizsgálhatja, hogy a határozatban rögzített magatartás ténylegesen megvalósult-e, a fegyelmi eljárás az előírt rend szerint került-e lefolytatásra, továbbá az alkalmazott fegyelmi büntetés kiszabható volt-e, azaz tartalmazta-e az alapszabály, illetőleg az egyéb vonatkozó belső szabályzat.

Annak meghatározása, hogy az eljárás alá vont személy fegyelmi eljárás alapjául szolgáló magatartása megfelelt-e a vétségként definiált magatartásnak, továbbá az alkalmazandó fegyelmi büntetés megválasztása - autonómiájából eredően - az alperesi egyesületet megillető jogosultság. Az alapszabály szerint az alperes elnöksége volt jogosult a fegyelmi büntetés kiszabására a rendelkezésre álló - és a perben nem vitás - adatok mérlegelésével a tagsági ügyek bizottságának javaslata alapján, és maga határozhatta meg a tényállás szerinti felperesi magatartással arányban állónak ítélt fegyelmi büntetést is anélkül, hogy a felperessel szemben hátrányos megkülönböztetést alkalmazott volna. A fegyelmi vétséget megvalósító magatartás esetén a bíróságnak nincs lehetősége sem a magatartás minősítésének, sem a kiszabott fegyelmi büntetésnek a felülmérlegelésére, mivel annak eldöntése, hogy a tényállásszerű magatartást olyannak ítéli-e meg, mint ami megvalósítja a fegyelmi vétséget, továbbá az emiatt alkalmazandó szankció meghatározása az egyesületi autonómia körébe tartozó olyan kérdés, amelyet a bíróság a határozat ellen indított perben nem vizsgálhat érdemben.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság a felperest kizáró határozatot nem minősítette sem jog-, sem alapszabály ellenesnek.

A fellebbezési ellenkérelemben az indokolással kapcsolatban előadottak körében előjáróban arra mutat rá a másodfokú bíróság, hogy a felperes az ítélet indokolásával szemben sem fellebbezést, sem csatlakozó fellebbezést nem terjesztett elő, azonban ellenkérelme irányulhatott az indokolás egyes, a fellebbezéssel érintett megállapításainak pontosítására is.

Arra figyelemmel azonban, hogy a kizáró határozat jogszerűségének megítélésénél a Ptk. rendelkezései és nem az új Ptk. 3:70. § (1) bekezdése volt irányadó, nem volt jelentősége annak, hogy az alperes alapszabályának a tag kizárására vonatkozó szabályozása az új Ptk. 3:4. § (3) bekezdésének b) pontjában meghatározott okból eltérhetett-e a főszabályként diszpozitív jellegű normától.

Megjegyzni azonban az ítéletábra, hogy a fegyelmi eljárásra vonatkozó rendelkezések nem olyan kérdéskört rendeznek, ami kisebbség védelmi okból kizárná az eltérő alapszabályi szabályozást.

A felperesnek a közérdekű bejelentő védelmével kapcsolatos hivatkozásával kapcsolatban utal továbbá az ítéletábra arra, hogy a fegyelmi eljárás nem a minisztérium részére tett bejelentés miatt, hanem a Hivatalnak való bejelentés elmaradása miatt indult, így e hivatkozás minden alapot nélkülözött.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

Az alperes fellebbezése eredményre vezetett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperes köteles volt az alperesnek az elsőfokú és a fellebbezési eljárásban felmerült együttes perköltségének

megfizetésére, melyet az ítélőtábla a kifejtett jogi képviselői munkával arányos mértékben a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján állapított meg.

Az alperest megillető illetékmentesség folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés alapján a felperes köteles az állam javára megfizetni külön felhívásra.

Budapest, 2016. október 4.

Dr. Németh László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Palotás Gergely s.k.
előadó bíró

Dr. Merőtey Anikó s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: